

Seat No. : _____

NR-120

December-2015

B.A., Sem.-I

**Elective (EC-I) 103 : Economics
(Elementary Economics)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. પ્રો. રોબિન્સની અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા ચર્ચો. 14
અથવા
સમજાવો :
(a) મૂલ્ય અને કિંમત
(b) નાણાકીય આવક અને વાસ્તવિક આવક
2. ઘટતા સીમાંત તુષ્ટિગુણનો નિયમ ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો. 14
અથવા
માંગમાં વિસ્તરણ-સંકોચન અને વધારો-ઘટાડો આકૃતિની મદદથી સમજાવો.
3. પુરવઠાનો નિયમ ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો. 14
અથવા
(a) પુરવઠાની મૂલ્યસાપેક્ષતાનો અર્થ આપી, તેને અસર કરતાં પરિબળો ચર્ચો.
(b) પુરવઠામાં થતા ફેરફારની કિંમત પર અસર આકૃતિની મદદથી સમજાવો.
4. શ્રમ એટલે શું ? શ્રમના લક્ષણો વર્ણવો. 14
અથવા
શ્રમવિભાજનનો અર્થ આપી, શ્રમવિભાજનના લાભ અને ગેરલાભ વર્ણવો.
5. નીચેના બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
(1) એડમ સ્મિથના મતે, અર્થશાસ્ત્ર _____ નો અભ્યાસ કરે છે.
(a) સંપત્તિ (b) અછત (c) સુખાકારી
(2) વસ્તુમાં રહેલો જરૂરિયાત સંતોષવાના ગુણને _____ કહે છે.
(a) તુષ્ટિગુણ (b) માંગ (c) સંપત્તિ

- (3) માનવ જરૂરિયાત _____ હોય છે.
 (a) સ્થિર (b) અમર્યાદિત (c) મર્યાદિત
- (4) સૂર્યપ્રકાશ, હવા એ _____ વસ્તુ છે.
 (a) આર્થિક (b) બિનઆર્થિક (c) સર્વસુલભ
- (5) માંગરેખાનો ઢાળ _____ છે.
 (a) ધન (b) ઋણ (c) અનંત
- (6) _____ માંગરેખા ઊભી ધરીને સમાંતર હોય છે.
 (a) સંપૂર્ણ મૂલ્યસાપેક્ષ (b) સંપૂર્ણ મૂલ્યઅનપેક્ષ (c) એકમ મૂલ્યસાપેક્ષ
- (7) જો વસ્તુની કિંમતમાં 20 ટકા વધારો થાય અને તેના લીધે માંગમાં 10 ટકા ઘટાડો થાય તો તે _____ માંગ કહેવાય.
 (a) એકમ મૂલ્યસાપેક્ષ (b) વધુ મૂલ્યસાપેક્ષ (c) ઓછી મૂલ્યસાપેક્ષ
- (8) માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા શોધવાનું સૂત્ર _____
 (a) $\frac{\text{માંગમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર}}{\text{કિંમતમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર}}$
 (b) $\frac{\text{કિંમતમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર}}{\text{માંગમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર}}$
 (c) $\frac{\text{માંગમાં થતો ટકાવારી ફેરફાર}}{\text{પુરવઠામાં થતો ટકાવારી ફેરફાર}}$
- (9) બજારમાં સમતુલિત કિંમત _____ દ્વારા નક્કી થાય છે.
 (a) પુરવઠા (b) માંગ (c) માંગ અને પુરવઠા
- (10) જ્યારે પુરવઠામાં ઘટાડો થાય છે ત્યારે પુરવઠારેખા _____ તરફ ખસે છે.
 (a) જમણી બાજુ (b) ડાબી બાજુ (c) ઉપરની બાજુ
- (11) માંગ સ્થિર રહે અને પુરવઠો વધે તો કિંમત _____ છે.
 (a) ઘટે (b) વધે (c) સ્થિર રહે
- (12) જમીન એ ઉત્પાદનનું _____ સાધન છે.
 (a) કુદરતી (b) માનવસર્જિત (c) અમર્યાદિત
- (13) ઉત્પાદનના સાધનો _____ પ્રકારના છે.
 (a) ચાર (b) બે (c) ત્રણ
- (14) શ્રમવિભાજનની કક્ષા બજારના _____ પર અવલંબે છે.
 (a) પ્રકાર (b) કદ (c) ઉત્પાદન

Seat No. : _____

NR-120

December-2015

B.A., Sem.-I

**Elective (EC-I) 103 : Economics
(Elementary Economics)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Discuss Prof. Robbins's definition of Economics. **14**

OR

Explain :

- (a) Value and Price
(b) Monetary Income and Real Income

2. Critically discuss the Law of Diminishing Marginal Utility. **14**

OR

Explain expansion-contraction in demand and increase-decrease in demand with diagram.

3. Critically discuss the Law of Supply. **14**

OR

- (a) Define the price elasticity of supply. Discuss the factors affecting the price elasticity of supply.
(b) Explain the effects of change in supply on price.

4. What is Labour ? Explain the characteristics of Labour. **14**

OR

Define Division of Labour. Describe the advantages and disadvantages of Division of Labour.

5. Answer the following Multiple Choice Questions : **14**

- (1) According to Adam Smith, Economics is the study about _____.
(a) Wealth (b) Scarcity (c) Welfare
(2) The want satisfying quality in a good is called _____.
(a) Utility (b) Demand (c) Wealth

NR-120

3

P.T.O.

- (3) Human wants are _____.
- (a) constant (b) unlimited (c) limited
- (4) Sunshine, air etc. are _____ goods.
- (a) economic (b) non-economic (c) free
- (5) The slope of demand curve is _____.
- (a) positive (b) negative (c) infinite
- (6) _____ demand curve is parallel to the vertical axis.
- (a) Perfectly elastic (b) Perfectly inelastic (c) Unitary elastic
- (7) When price increases by 20% and hence demand decreases by 10%, then the elasticity of demand can be called _____.
- (a) Unitary elastic demand
(b) More elastic demand
(c) Less inelastic demand
- (8) Elasticity of Demand can be calculated by _____.
- (a) $\frac{\text{percentage change in demand}}{\text{percentage change in price}}$
(b) $\frac{\text{percentage change in price}}{\text{percentage change in demand}}$
(c) $\frac{\text{percentage change in demand}}{\text{percentage change in supply}}$
- (9) Equilibrium price in a market is determined by _____.
- (a) supply (b) demand (c) demand and supply
- (10) When there is a decrease in supply, the supply curve shifts to _____.
- (a) right side (b) left side (c) up side
- (11) If demand remains constant and supply increase, the price _____.
- (a) decreases (b) increases (c) remains constant
- (12) Land is the _____ factor of production.
- (a) Natural (b) Man made (c) Unlimited
- (13) There are _____ types of factor of production.
- (a) four (b) two (c) three
- (14) The expansion of division of labour depends upon the _____ of market.
- (a) type (b) size (c) production
- _____